

Edebiyatımızda Dinin İzleri

Kültürü oluşturan en önemli unsur olan din, kültürün diğer öğeleriyle birlikte dili de etkilemiştir. İnsanlar nesiller boyunca, inançlarını, manevi değerlerini konuştukları dilde yaşatmışlardır. Dolayısıyla dilde birçok dinî motife rastlanır. Örneğin İslam dininin kabulünden sonra Türk-

lerin hayatında hızlı bir kültürel değişim yaşanmıştır. Dinimiz hem toplumsal hayata belli bir düzen getirmiş hem de doğrudan dilimiz, konuşmalarımız üzerinde etkili olmuştur.

Bu kültürel değişimin dilsel etkisiyle birlikte yazın hayatımıza Allah sevgisi, her şeyin Allah için sevilmesi, insanın değeri ve güzel ahlaklı olmanın yüceliği temaları ele alınmaya başladı. Dolayısıyla edebiyatımızda dini bir etki olarak “tasavvuf edebiyatı” doğdu. Daha önce de tasavvuf musikisi konusu ele alınırken bahsedildiği üzere tasavvuf, Allah, peygamber ve ailesi, varlıkların sevgisi gibi kavramları ele alır ve inceler. Bu bakımdan edebiyatımızda bu dini izlere ve motiflere “tasavvuf edebiyatı” aracılığıyla rastlamaktayız.

Bilgi

Allah, peygamber ve ailesi, varlıklara ve yaratılanlara karşı sevgi temalarını işleyen tasavvuf edebiyatı “tekke edebiyatı” olarak da bilinmektedir.

Çevremizde Dinin İzleri

Her toplum kendine özgü bir edebiyat anlayışı ortaya koyar. Bu özelliklerini yazılı ve sözlü edebiyatları ile sonraki nesillere aktarırlar. Tasavvuf Edebiyatının da kendine özgü anlayışıyla ortaya koyduğu türleri şu şekilde ele alalım;

Münacaat: Allah'a yalvarma ve dua etmeyi konu edinen eserler edebiyatımızda münacat olarak değerlendirilmektedir.

Dikkat

Türkler, İslam dinini benimsedikten sonra dinimizin dünya görüşünü yansıtan pek çok sayıda edebi eser vermişlerdir. Allah'ın varlığı ve birliğinin konu edildiği Tevhid, Allah'a samimiyetle yapılan yakarış ve duaların konu edildiği Münacat bunlardır.

Naat: Hz. Muhammed'e övgü için yazılmış eserler edebiyatımızda naat olarak isimlendirilmektedir. Naatlarda güzel ve övgü dolu sözler sıklıkla yer almaktadır.

Biliyor musunuz?

Edebiyatımızda Arif Nihat Asya'nın kaleme aldığı Naat-ı Şerif Peygamberimize yazılan naatların en güzel örneğidir.

Mevlit: Hz. Peygamber'in doğumunu konu alan eserler. Mevlit, bazı özel zamanlarda yapılan programlara verilen addır. Mevlit okutmak şeklinde adlandırılan bu programlar doğum, ölüm, sünnet, düğün vb. bazı özel zamanlarda gerçekleştirilir. Peygamberimiz zamanında örneği yoktur. Sonraki zamanlarda farklı kültürlerde tören halini almıştır.

Biliyor musunuz?

Mevlit, denilince akla gelen eserlerin başında Süleyman Çelebi'nin Vesiletü'n-Necat adlı eseri gelmektedir. Bu eserde peygamberimizin doğumu ve doğumuna dair güzel anlar ele alınmaktadır.

